

Sygn. akt XII C 676/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XII Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Maria Prusinowska

Protokolant protokolant sądowy Justyna Wojciechowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 stycznia 2020 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa D. D.

przeciwko Bankowi (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w G.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. Pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy (...) Banku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w G. z dnia 6 lipca 2017 r. zaopatrzony w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego P. (...) wP.w sprawie (...)w stosunku do powoda, w części ponad kwotę 25 735,47zł,
2. Kosztami postępowania obciąża w całości pozwanego i z tego tytułu zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 10 817 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz kwotę 1000 zł tytułem zwrotu opłaty sądowej.

Uzasadnienie do wyroku z dnia 22 stycznia 2020 r.

Pozwem z dnia 6 maja 2019 r. powód D. D. wystąpił przeciwko pozwanemu Bank (...) S.A z siedzibą w G. z powództwem o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 6 lipca 2014 r., nr (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 25 lipca 2014 r., które zostało wydane przez Sąd Rejonowy P. (...)wP., II Wydział Cywilny, w sprawie o sygnaturze akt (...)

Powództwo zostało oparte na stwierdzeniu, że pomiędzy stronami nie istniała ważna oraz skuteczna umowa. Natomiast w razie ustalenia przez Sąd, iż strony łączyła ważna umowa, powód kwestionował, aby otrzymał od pozwanego jakąkolwiek kwotę wynikającą z tej umowy oraz wskazywał, że zobowiązanie powoda nie było na dzień wniesienia pozwu wymagalne. Ponadto, powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w podwójnej wysokości.

W odpowiedzi na pozew, pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na swoją rzecz od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na wstępie pozwany wskazał, że w dniu 29 kwietnia 2016 r. Bank (...) S.A. oraz (...) Bank S.A. podpisały plan podziału, w wyniku którego A. Bank przypadły wszystkie prawa i obowiązki oraz wierzytelności i zobowiązania Banku (...) S.A., z wyjątkiem praw i obowiązków oraz wierzytelności związanych z działalnością hipoteczną, w tym także roszczenia powoda będące przedmiotem niniejszego powództwa. Wobec czego jest on legitymowany biernie do złożenia odpowiedzi na pozew.

Odnosząc się do twierdzeń powoda, pozwany zaprzeczył, aby przedmiotowa egzekucja była prowadzona bez podstawy prawnej. Według twierdzeń pozwanego, powód w dniu 31 maja 2013 r. zawarł z Bankiem (...) S.A. umowę kredytu gotówkowego przeznaczonego częściowo na spłatę innych kredytów.

W ramach powyższego Bank (...) S.A. dokonał przelewu kwoty 42 172,00 zł na rachunek (...) Bank S.A., spłacając tym samym posiadane przez powoda zobowiązanie względem tego banku. Ponadto, Bank (...) S.A., zgodnie z zawartą umową, dokonał przelewu na rachunek bankowy powoda. Odnosząc się do zarzutu braku wymagalności zobowiązania, pozwany wskazał, że powód nie wywiązał się z ciężącego na nim zobowiązania, wobec czego Bank (...) S.A. w dniu 15 maja 2014 r. wypowiedział umowę kredytu. Powyższe skutkowało tym, że całość zobowiązania kredytowego powoda stała się wymagalna, dlatego Bank (...) S.A. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 31 maja 2013 r. powód zawarł z Bankiem (...) S.A. umowę kredytu gotówkowego nr (...) przeznaczonego częściowo na spłatę innych kredytów. Całkowita kwota kredytu wynosiła 146 747,16 zł i na tę kwotę składały się: kwota 42 172,00 zł przeznaczona na spłatę zobowiązania kredytowego względem (...) Bank S.A., kwota 6300,00 zł przeznaczona na opłacenie prowizji udzielonego kredytu, kwota 14 447,16 przeznaczona na opłacenie kosztów ubezpieczenia, oraz kwota 83 828,00 zł przeznaczona na cele konsumpcyjne kredytobiorcy.

Dowód:

- wniosek o udzieleniu kredytu gotówkowego (k. 50-55),
- oświadczenie o wysokości sald (k. 56),
- umowa kredytu gotówkowego z dnia 31 maja 2013 r. (k. 61-66),
- harmonogram spłat (k. 73).

W dniu 6 lipca 2014 r. Bank (...) S.A. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) obejmujący zobowiązanie wynikające z umowy kredytu nr (...) z dnia 31 maja 2013 r. zawartej między powodem a Bankiem (...) S.A. Następnie, postanowieniem z dnia 25 lipca 2014 r. Sąd Rejonowy P. (...) w P. nadał przedmiotowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności.

Dowód:

- bankowy tytuł egzekucyjny z dnia 6 lipca 2014 r., nr (...) (k. 76) wraz z klauzulą wykonalności,
- postanowienie z dnia 25 lipca 2014 r. (k. 2 akt (...) Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ś. W. D. K.).

Na tej podstawie Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Ś. (...) D. K., na wniosek pozwanego, wszczął przeciwko powodowi postępowanie egzekucyjne pod sygnaturą akt(...)

Dowód:

- zawiadomienie o wszczęciu postępowania egzekucyjnego z dnia 31 października 2014 r. (k. 7 akt(...)Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ś. W.D. K.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy lub ich kserokopii, które sąd uznał za wiarygodne. Dokumenty urzędowe zgromadzone w aktach niniejszego postępowania uznano za wiarygodne w całości. Zostały sporządzone w odpowiedniej formie przez uprawnione do tego organy i w ramach ich kompetencji (zgodnie z treścią art. 244 § 1 k.p.c., dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone). Dokumenty prywatne (zgodnie z treścią art. 245 k.p.c., dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie) zostały

uznane również jako wiarygodne. Strony nie kwestionowały ich treści i autentyczności oraz nie znaleziono podstaw, aby podważać ich moc dowodową i wiarygodność z urzędu. Stąd stały się podstawą powyższych ustaleń.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w znacznej części.

W niniejszej sprawie powód domagał się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 6 lipca 2014 r., nr (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 25 lipca 2014 r., które zostało wydane przez Sąd Rejonowy P. W. w P.

II Wydział Cywilny, w sprawie o sygnaturze akt (...) Sąd ustalił, że stwierdzona powyższym tytułem należność stanowiła zadłużenie powoda, wynikające z zawartej

z Bankiem (...) S.A. umowy kredytu z dnia 31 maja 2013 r., na kwotę 146 747,16 zł. Powód kwestionował istnienie pomiędzy stronami ważnej i skutecznej umowy. Pozwany przedstawił jednak na tę okoliczność stosowne dokumenty, w postaci: wniosku o udzielenie kredytu gotówkowego, oświadczenia o wysokości sald, umowy kredytu gotówkowego z dnia 31 maja 2013 r., oraz harmonogramu spłat, które Sąd uznał za wiarygodne. Istotny dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy okazał się natomiast zarzut powoda co do braku wymagalności roszczenia.

Zgodnie z treścią art. 840 § 1 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli:

1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;

2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne.

Jak już wspomniano, podstawę wszczęcia egzekucji przeciwko powodowi stanowił tytuł egzekucyjny nie pochodzący od sądu. Merytoryczną obronę przed możliwą egzekucją

w sytuacji nadania klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu nie pochodzącemu od sądu, daje dłużnikowi powództwo, o którym mowa w pkt 1 § 1 art. 840 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem dłużnik może w drodze procesu żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo ograniczenia jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście. Powołany przepis daje dłużnikowi możliwość wykazania, że sam tytuł wykonawczy zawiera treść nie odpowiadającą istotnemu stanowi rzeczy, i to od samego początku, tj. od daty jego sporządzenia, a w każdym razie od daty, gdy na jego podstawie nadano klauzulę wykonalności. W drodze powództwa można zatem zwalczać również treść tytułu egzekucyjnego nie korzystającego z powagi rzeczy osądzonej lub zawisłości sporu (orz. SN

z dnia 19 maja 1961 r., I CR 540/60).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że wystąpiły podstawy do pozbawienia wykonalności spornego tytułu wykonawczego.

Za uzasadniony należało uznać zarzut powoda co do braku wymagalności zobowiązania. Zgodnie z treścią art. 69 ust. 1 prawa bankowego przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych

terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Z definicji kredytu wynika, że kredytobiorca ma prawa korzystać

z przekazanej mu kwoty, przez czas oznaczony w umowie, a zatem jej wcześniejszy zwrot wynikać musi z zaistnienia okoliczności uprawniających bank do wypowiedzenia kredytu

i skutecznego dokonania takiego wypowiedzenia. Zgodnie z § 8 ust. 3 umowy kredytowej

z dnia 31 maja 2013 r. bank był uprawniony do wypowiedzenia umowy z zachowaniem

30-dniowego okresu wypowiedzenia w razie niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu.

Zgodnie zaś z § 8 ust. 5 ww. umowy kredytobiorca był zobowiązany do spłaty całości zadłużenia wraz z należnymi odsetkami i prowizjami najpóźniej do ostatniego dnia okresu wypowiedzenia, liczonego od dnia doręczenia wypowiedzenia. W ocenie Sądu, pozwany nie udowodnił, aby oświadczenie o wypowiedzeniu przedmiotowej umowy dotarło do pozwanego, co więcej, że w ogóle zostało dokonane. Skoro z umowy kredytu wynika, że całkowita jego spłata powinna nastąpić dopiero w czerwcu 2020 roku, a brak jest dowodu skutecznego postawienia kredytu w stan natychmiastowej wykonalności, to w tym zakresie niniejsze powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Pozwany nie wykazał skutecznego wypowiedzenia umowy, albowiem nie przedstawił na tę okoliczność żadnych dokumentów. Nie świadczy o tym przedłożone przez pozwanego potwierdzenie odbioru (k. 74-75), albowiem nie ma pewności jaka korespondencja została powodowi doręczona. Wymagalność kredytu była bowiem związana z doręczeniem powodowi oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytowej i upływie 30 dni, czego pozwany w niniejszym postępowaniu nie wykazał.

Mimo braku wymagalności zobowiązania powoda, powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Powództwo z art. 840 § 1 k.p.c. o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności kieruje się przeciwko wykonalności tytułu egzekucyjnego. Może ono osiągnąć swój skutek jedynie w sytuacji, gdy wykonalność tytułu wykonawczego w ogóle istnieje. Wykonalność tytułu wykonawczego istnieje, jeżeli pozostaje on w dyspozycji wierzyciela i zachodzi potencjalna możliwość przeprowadzenia na jego podstawie egzekucji. Wykonalność tytułu wykonawczego gaśnie natomiast, gdy stwierdzone w nim świadczenie zostało w całości wyegzekwowane w toku postępowania egzekucyjnego. Z tego względu przyjmuje się, że powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, który został przymusowo zrealizowany, jest bezprzedmiotowe. Kieruje się ono przeciwko wykonalności tytułu wykonawczego, która nie istnieje. Dłużnik nie ma w tej sytuacji interesu prawnego

w domaganiu się pozbawienia wykonalności, gdyż wyrok uwzględniający takie żądanie nie zapewniłby jemu żadnej ochrony prawnej (por. E. W., P. powództwa dłużnika (powództwo opozycyjne), W. 1967, s. 17, F. Z., Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz, T. 1995, t. II, s. 260,

H. P., Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Część trzecia. Postępowanie egzekucyjne, W. 2006, s. 189 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 1978 r., III CRN 310/77, LEX nr 8055, z dnia 17 listopada 1988 r., I CR 255/88, LEX nr 8929 oraz z dnia 4 kwietnia 2002 r., I PKN 197/01, Wokanda 2002/12 s. 27). W tej kwestii wypowiedział się także Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 30 maja 2014 r., II CSK 679/13 podnosząc, iż powództwo przeciwegzekucyjne skierowane na pozbawienie lub ograniczenie wykonalności tytułu wykonawczego może być skutecznie wniesione tylko pod warunkiem, że istnieje potencjalna możliwość wykonania tytułu wykonawczego w całości lub w określonej jego części. Dłużnik traci możliwość wytoczenia powództwa opozycyjnego

z chwilą wyegzekwowania świadczenia objętego tytułem wykonawczym w całości lub

w określonej części w odniesieniu do już wyegzekwowanego świadczenia. Powództwo to jest więc niedopuszczalne w części, w której wykonalność tytułu wykonawczego wygasła na skutek jego zrealizowania (publikacja LEX, L., (...)

Sąd ustalił, że w toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ś. W. D. K.

o sygnaturze akt (...)wyegzekwowano i przekazano na rzecz wierzyciela (...) Bank S.A. (dawniej Bank (...) S.A.) kwotę 25 735,47 zł. Sąd zaś z urzędu bada czy doszło do zrealizowania tytułu wykonawczego i w jakim zakresie. W konsekwencji Sąd zobligowany był do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego – bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 6 lipca 2014 r., nr (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 25 lipca

2014 r., które zostało wydane przez Sąd Rejonowy P. W.w P. II Wydział Cywilny, w sprawie o sygnaturze akt (...)w stosunku do powoda, w części, ponad kwotę wyegzekwowaną w toku postępowania egzekucyjnego, tj. ponad kwotę 25 735,47 zł (pkt 1 wyroku).

O kosztach postępowania sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., wedle którego Sąd może włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczej części swego żądania. Wobec tego, że w przedmiotowej sprawie, powód uległ tylko co do nieznaczej części swego żądania, Sąd postanowił obciążyć pozwanego obowiązkiem zwrotu wszystkich kosztów. Na koszty procesu poniesione przez powoda złożyła się kwota 10 800,00 zł tytułem wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika - zgodnie z § 2 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2018.265), 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz 1000,00 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu. Pełnomocnik powoda domagał się zasądzenia na jego rzecz od strony pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w podwójnej wysokości stawki minimalnej, tj. 21 600,00 zł oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Pełnomocnik powoda wskazał, że nakład jego pracy w zakresie niniejszej sprawy był bardzo duży, zaś sprawa ma charakter skomplikowany i wymagała dużego zaangażowania pełnomocnika.

W tym miejscu należy wskazać, że za przyznaniem powodowi kosztów zastępstwa procesowego w kwocie wyższej niż przewidziana, powołanym wyżej rozporządzeniem, stawka minimalna, nie przemawiał zarówno charakter sprawy, jak i nakład pracy pełnomocnika powoda oraz jego wkład w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia, a więc okoliczności brane pod uwagę przez Sąd z uwagi na brzmienie przepisu art. 109 § 2 k.p.c. oraz § 15 ust. 3 ww. rozporządzenia. Niniejsza sprawa nie była sprawą skomplikowaną pod względem prawnym. Również wywody pełnomocnika powoda podniesione w poszczególnych pismach procesowych nie stanowiły istotnego wkładu dla jej wyjaśnienia. Sąd zauważa nadto, że zasądzenie na rzecz strony kosztów procesu nie może w żadnym razie prowadzić do jej bezpodstawnego wzbogacenia kosztem przeciwnika procesowego i ma zmierzać tylko i wyłącznie do zrekompensowania kosztów rzeczywiście przez stronę w tym zakresie poniesionych. Pełnomocnik powoda na żadnym etapie postępowania nie podnosił, by zawarta przez niego z powodem umowa przewidywała za reprezentowanie powoda stawkę wyższą niż stawka minimalna. W konsekwencji, zasądzenie na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego w kwocie wyższej niż stawka minimalna mogłoby prowadzić do nieuzasadnionego wzbogacenia powoda, albowiem uzyskałby w takiej sytuacji przysporzenie ponad kwotę rzeczywiście przez siebie poniesioną. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że uzasadniając żądanie zasądzenia na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego w kwocie dwukrotnej stawki minimalnej, pełnomocnik powoda nie powołał się na umowę z klientem.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł o kosztach procesu jak w punkcie 2 wyroku.

SSO Maria Prusinowska

ZARZĄDZENIE

1. proszę odnotować, w dniach od 24 stycznia do 3 lutego 2020 r. urlop sędziego,
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć zgodnie z wnioskiem,
3. za 14 dni lub z apelacją

P., dnia 13 lutego 2020 r.